

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВ МАШИНОБУДУВАННЯ В НАПРЯМКУ ПРОТИДІЇ РЕЙДЕРСТВУ: ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНИЙ АСПЕКТ

М. І. ПИСАРЕВСЬКИЙ

(Харківський національний університет міського господарства імені О. М. Бекетова)

Анотація. Об'єктивна оцінка стану загрози рейдерства як з огляду внутрішнього, так і зовнішнього середовища, своєчасна реакція на загрози, що виникають, та використання можливостей для попередження потенційних ризиків дозволять обґрунтувати управлінські рішення щодо забезпечення економічної безпеки на основі організаційно-економічного забезпечення формування механізму економічної безпеки підприємств машинобудування в напрямку протидії рейдерству. **Метою** статті є обґрунтування підходів до створення механізму забезпечення економічної безпеки підприємств машинобудування в напрямку протидії рейдерству відповідно до концепції адаптивного управління. **Методика дослідження.** Вирішення поставлених у статті завдань здійснено за допомогою таких загальнонаукових і спеціальних методів дослідження: аналізу та синтезу, систематизації та узагальнення. **Результати.** На основі систематизації наукових праць вітчизняних і зарубіжних учених виділено суттєві характеристики й елементи механізму забезпечення економічної безпеки, що дозволило обґрунтувати напрями його реалізації у вигляді цілісного комплексу складових відповідно до досвіду управлінської діяльності, що існує, та запропонованої концепції структурної адаптації. **Практична значущість результатів дослідження.** У результаті дослідження розроблено концептуальну схему формування механізму забезпечення економічної безпеки, яка включає сукупність взаємопов'язаних механізмів, під якими мається на увазі спосіб застосування певної сукупності методологічних, інструментальних та інформаційних засобів (методів і моделей) для вирішення поставленої проблеми.

Ключові слова: економічна безпека, підприємство, протидія рейдерству, забезпечення економічної безпеки підприємства в напрямку протидії рейдерству, адаптивне управління.

Постановка проблеми в загальному вигляді та зв'язок із найважливішими науковими чи практичними завданнями. Досягнення достатнього рівня економічної безпеки підприємства представляє собою складний багатокроковий взаємопов'язаний процес, що об'єднує вирішення сукупності завдань, які необхідно розв'язати у процесі організації, управління та розвитку підприємства. Об'єктивна оцінка стану загрози рейдерства як з огляду внутрішнього, так і зовнішнього середовища, своєчасна реакція на загрози, що виникають, та використання можливостей для попередження потенційних ризиків дозволять обґрунтувати управлінські рішення щодо забезпечення економічної безпеки на основі організаційно-еко-

номічного забезпечення формування механізму економічної безпеки підприємств машинобудування в напрямку протидії рейдерству.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Фундаментальні теоретичні та прикладні аспекти теоретико-методологічних засад формування механізму забезпечення економічної безпеки відображені у працях О. М. Ляшенко [1, 2], Л. М. Ладико [3], Ю. В. Безуглової [4, 5]. Теоретичні й методичні аспекти забезпечення механізму економічної безпеки підприємства відображені у працях таких учених, як Л. П. Гончаренко [6], Г. В. Козаченко [7], Л. М. Ладико [3], Ю. А. Локтіонова [8], М. В. Боровицька [9]. Водночас узагальнення напрацювань із зазначеної проблематики до-

звляють зробити висновок про відсутність цілісного підходу до формування механізму забезпечення економічної безпеки в аспекті протидії рейдерству підприємств машинобудування, тому доречно наголосити на необхідності подальшого дослідження визначеної проблематики.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є детальний розгляд питань, пов'язаних із формуванням механізму забезпечення економічної безпеки підприємств машинобудування в напрямку протидії рейдерству з урахуванням організаційної та економічної складової.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Розробка відповідного механізму є центральною й основною передумовою забезпечення економічної безпеки підприємства машинобудування в напрямку протидії загрозам рейдерського захоплення. На основі аналізу відомих методів і підходів до формування механізму забезпечення економічної безпеки та досвіду управлінської діяльності виділено суттєві характеристики та елементи механізму, що дозволяють ідентифікувати процес його реалізації у вигляді цілісного комплексу складових.

Досліджуючи природу організаційного й економічного механізму управління підприємством, Ю. А. Локтіонова [8, с. 95] стверджує, що неможна не враховувати їх тісний зв'язок, який виникає тому, що ці механізми реалізуються в рамках однієї системи управління, відповідно, вони формуються під впливом тих же факторів, їх створення обмежене одним і тим же ресурсним потенціалом, вони функціонують в одних і тих же умовах господарювання.

Так, доповнюючи вищенаведене, Ю. В. Безуголова [4, с. 93] стверджує, що забезпечення економічної безпеки господарюючого суб'єкта стає можливим у разі використання всіх коштів, методів і способів, які доцільно об'єднати в єдиний, цілісний механізм, що представляє собою органічну систему управління економічною безпекою.

Механізм забезпечення економічної безпеки підприємства (організації) відображає суттєві елементи управління та зв'язки між ними, функцію й задачу кожного елемента, а також дозволяє врахувати майбутні трансформації в загрозах у внутрішньому й зовнішньому се-

редовищі, що виникають, та адаптувати до них господарську діяльність. Окрім цього, він залежить від структури, типу діяльності, продукції або послуг. Виходячи з цього, під час його створення необхідно враховувати специфічні технологічні, економічні, організаційно-управлінські фактори діяльності підприємства [10–12].

Аналіз формулювань поняття «механізм», з огляду управління, дозволив зробити висновок, що основні відмінності в його розумінні визначаються підходом до управління (системним, ситуаційним чи процесним), який покладено в основу визначення цього поняття. Під механізмом забезпечення економічної безпеки пропонується розуміти сукупність функцій обґрунтування інформаційного простору, оцінки й аналізу стану загроз рейдерського захоплення підприємства, а також формування і вибору управлінських рішень, що спрямовані на протидію рейдерству. Це відображає процесний та ситуаційний підходи під час формування механізму забезпечення економічної безпеки підприємства.

Концептуальна схема формування механізму забезпечення економічної безпеки включає сукупність взаємозв'язаних механізмів, під якими розуміємо засіб застосування певної сукупності методологічних, інструментальних та інформаційних засобів (методів і моделей) для розв'язання поставленої проблеми. Отже, механізм забезпечення економічної безпеки підприємства містить у собі чотири узагальнюючих блоки (моніторингу, прийняття рішень, аналізу ефективності прийнятих рішень та адаптації). Кожний із блоків реалізує відповідну функцію управління: облік, аналіз, планування, організація, координування, контроль, регулювання.

Механізм моніторингу призначений для розв'язання задач збору й первинної обробки інформації про ситуацію, що склалася у сфері аналізу загроз рейдерського захоплення.

Механізм прийняття рішень призначений для вироблення можливих керувальних впливів і здійснює вибір найкращого з точки зору ефективності забезпечення економічної безпеки в цілому.

Механізм аналізу ефективності рішень, спрямованих на протидію рейдерству закликаний розв'язати питання про ефективність проведених керувальних заходів, ефективності

роботи всього комплексу заходів із точки зору можливих етапів рейдерського захоплення з урахуванням ступеня ризику рейдерського захоплення підприємства. Кожне прийняття управлінського рішення повинне бути забезпечено ефективним зворотним зв'язком для перевірки його правильності. Тому необхідно реалізувати механізм адаптації. Адаптивність – це здатність індивіда або системи модифікувати себе або своє оточення, коли відбувається несприятлива для них зміна для того, щоб хоча б частково компенсувати втрату ефективності [13].

Механізм адаптації реалізує функції налагодження, удосконалення і розвитку системи економічної безпеки на різноманітних рівнях. Цей механізм реалізує принципи гнучкості та стійкості, а також принцип зворотного зв'язку. Він включає взаємопов'язані механізми параметричної (внутрішньої) адаптації і структурної (зовнішньої) адаптації [14].

Параметрична адаптація здійснює налаштування механізму забезпечення економічної безпеки на захист від рейдерства конкретного підприємства-об'єкта рейдерського захоплення з урахуванням характеристик підприємства, рівня і термінів заборгованості, місця і ролі підприємства в економіці регіону, галузі та країни загалом. До її складу включаються засоби оцінки важливості такого підприємства, особливості порядку взаємодії протидії рейдерству з адміністративними органами регіону, засоби мікро- та макроекономічного прогнозування, засоби налаштування параметрів моделей, що входять до складу всіх механізмів.

Структурна адаптація призначена для розвитку самого механізму забезпечення економічної безпеки. Структурна адаптація заснована на аналізі результатів забезпечення економічної безпеки, проведених не тільки для конкретного процесу захисту від рейдерства, але з урахуванням досвіду роботи системи загалом за весь час її існування. Структурна адаптація результатів забезпечення економічної безпеки може бути також викликана зміною державної політики з питань протидії рейдерству, мети протидії рейдерству або істотних змін в економіці країни. Тому структурна адаптація включає формування мети, реструктуризацію і реорганізацію механізму забезпечення економічної безпеки.

Формування мети ґрунтується, в основному, на неформальних процедурах обґрунтування вибору мети і завдань забезпечення

економічної безпеки з урахуванням можливих етапів рейдерського захоплення. Реструктуризація включає як неформальні процедури розкладу складних цілей і завдань забезпечення економічної безпеки на менші функціональні завдання, так і формальні процедури побудови організаційної структури системи служби економічної безпеки, а також формальні і неформальні засоби оцінки відповідності забезпечення економічної безпеки її меті.

Як зазначено вище, під час конструювання і функціонування механізму забезпечення економічної безпеки використовується концепція адаптивного управління, що базується на трьох основних положеннях: про адекватність моделі механізму реальному процесу, про єдність задач планування і регулювання, про можливість оцінювання очікуваного ефекту від проведених у процесі реалізації механізму заходів [15].

Планування – це визначення оптимальної програмної траєкторії керувальної системи на заданий період часу (розробка комплексу антирейдерських заходів), що зветься далі періодом планування.

Регулювання – це знаходження керувальних впливів, які направлені на усунення випадкових перешкод, що відхиляють керувану систему від оптимальної програмної траєкторії (реалізація програми захисту від рейдерства підприємства, що була спланована раніше).

Отже, можна стверджувати, що планування і регулювання – це дві основні складові частини процесу забезпечення економічної безпеки як на етапі побудови планової траєкторії, так і на етапі пошуку керувальних впливів рішення (здійснює, наприклад, керівник служби безпеки), повинні підтримуватися спеціально сконструйованою системою підтримки прийняття і реалізації рішень. Характеристику вищеведених складових механізму забезпечення економічної безпеки підприємств машинобудування представлено на рис. 1.

Загальна структурна композиція механізму забезпечення економічної безпеки, згідно з концепцією адаптивного управління і запропонованою концепцією структурної адаптації, що була представлена вище, містить такі блоки: «Облік» – блок, що реалізує функції обліку; W_2 – блок, що здійснює адаптацію параметрів за результатами попередньої діяльності (зовнішній адаптор) і структурного налашту-

вання (структурний адаптор) механізму забезпечення економічної безпеки; «Формування даних» – блок формування даних; «Формування управлінських рішень» – блок формування рішень (плану – для системи планування, комплексу регулюючих заходів – для системи регулювання); «Імітація виконання рішень» – блок імітації реалізації прийнятих рішень; «Аналіз» – блок неформального аналізу; W_1

– блок, що здійснює адаптацію параметрів загроз, які впливають на ризик рейдерського захоплення за результатами імітації виконання знайдених рішень (адаптацію до майбутніх умов функціонування) – внутрішній адаптор. Блоки W_1 , W_2 , «Імітація виконання рішень», «Аналіз» є складовими адаптера механізму забезпечення економічної безпеки, інші блоки – складові регулятора.

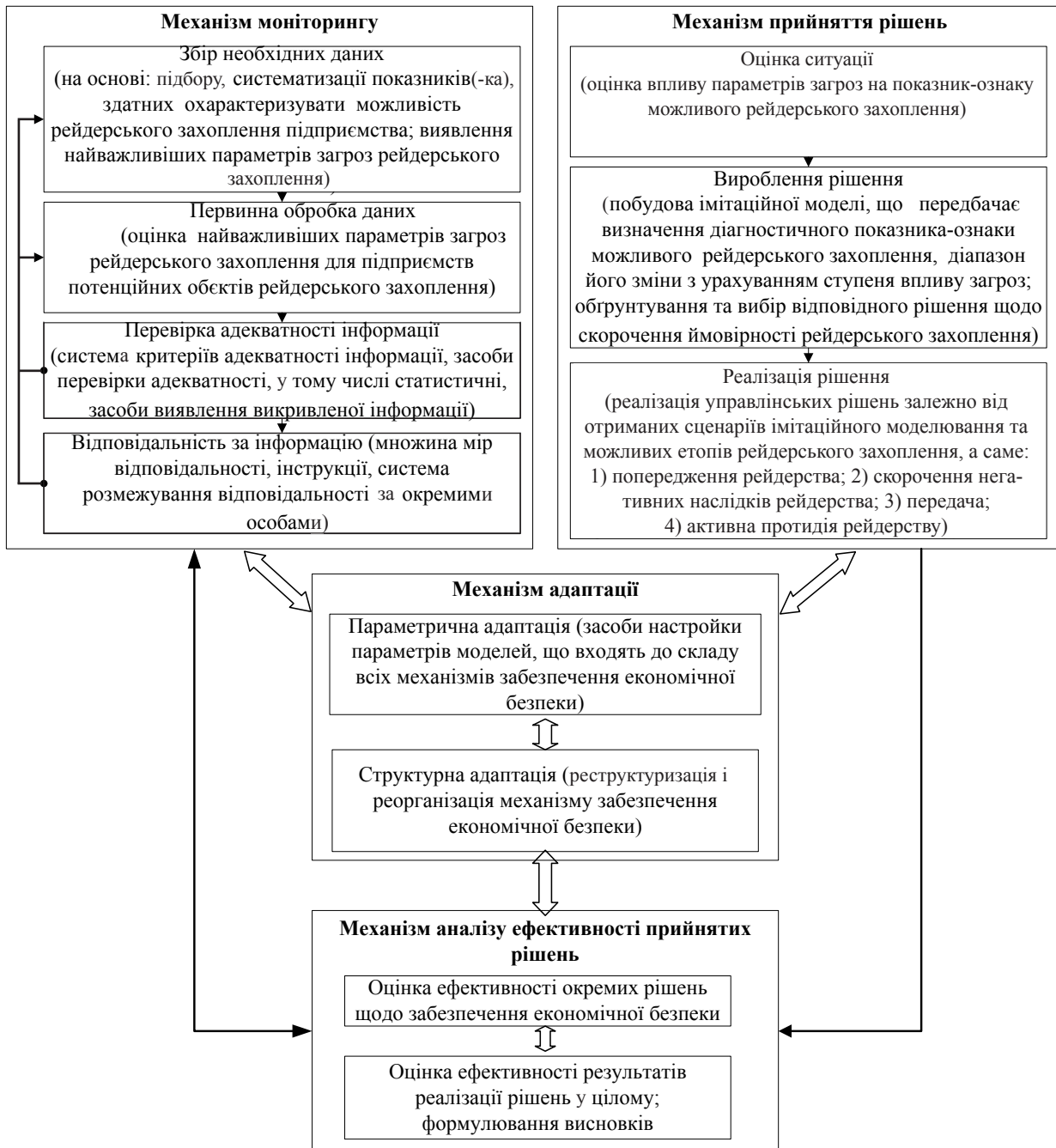

Рис. 1. Механізм забезпечення економічної безпеки підприємств машинобудування в напрямку протидії рейдерству

Механізм роботи можна описати так: блок «Облік» накопичує необхідну інформацію про діяльність підприємства потенційного об'єкта рейдерського захоплення й особливості внутрішніх і зовнішніх загроз рейдерського захоплення. Після цього спрацьовує блок W_2 . На основі отриманої з блоку «Облік» інформації проводиться настроювання параметрів системи, потім працює структурний адаптор. Крім того, механізм структурної адаптації, згідно із запропонованими положеннями, доповнюється блоком неформального втручання особою, яка приймає рішення (ОПР) з метою розширення можливостей моделювання. Під ОПР тут розуміється фахівець з управління економічною безпекою. На вході блоку W_2 маємо модель, що задовольняє обраному критерію структурного настроювання. Блок «Імітації рішення» здійснює імітацію можливого сценарію щодо протидії рейдерству. Імітаційна модель складається із двох частин: імітаційних моделей об'єкта й реальної системи регулювання. Перша повинна імітувати вхідні й вихідні змінні об'єкта, що використовуються системою регулювання. Проводиться деяке число імітаційних реалізацій до отримання статистично значущих оцінок математичного очікування показників ефективності реалізації рішень. У роботі блоку «Аналіз» істотна роль відводиться службі безпеці (або іншому структурному підрозділу, який виконує відповідні функції), що відповідає за управлінські рішення, які приймаються. Цей метод реалізується на основі принципу зовнішнього доповнення і полягає в необхідному використанні неформальних процедур для коректування формалізовано отриманих управлінських рішень. Блок «Аналіз» аналізує отриманий набір управлінських рішень на прийнятність, тобто визначає, чи можливе скорочення показників ризику рейдерського захоплення за рахунок зміни параметрів у моделі. Якщо це поліпшення можливе, то інформація про управлінські рішення і про впливи на множини показників функціонування об'єкта поступає в блок W_1 . В іншому випадку запропонований набір управлінських рішень приймається як остаточний. Слід зазначити, що до функцій структурного адаптора входить як перевірка адекватності діючого підходу, так і його коректування (за необхідності) з метою видалення можливих недоліків реалізації механізму забезпечення економічної безпеки.

Висновки із зазначених проблем і перспективи подальших досліджень у поданому напрямі. У рамках запропонованого механізму забезпечення економічної безпеки в напрямку протидії рейдерству можуть бути автоматизовані такі функції керувальника: зберігання інформації; пошук інформації за замовленнями в базах даних і знань для аналізу взаємозв'язків об'єктів; вивчення складу об'єктів, аналіз значень характеристик, уточнення функцій та умов функціонування спостережуваних об'єктів; формування соціально-економічних і технологічних критеріїв якості щодо управління економічною безпекою; багатокритеріальний аналіз варіантів і вибір найкращого з них, побудова логічних висновків на основі знань, які є в системі управління. Такі компоненти, як бази даних, бази моделей, бази методів, бази знань, дозволяють реалізувати принципи інформаційної достатності й зовнішнього доповнення. Указані бази реалізовуватимуть усі рівні підтримки прийняття рішень: інформаційний, обчислювальний та інтелектуальний. Узагальнюючи наукові позиції вітчизняних і зарубіжних учених, можна стверджувати про доцільність виділення серед загального кола конструктивних елементів формування механізму забезпечення економічної безпеки підприємства, існування теоретико-методичного забезпечення, яке доречно розглядати як цілісну раціональну систему комплексних блоків та впорядкованих етапів, які реалізуються на основі взаємозв'язку теоретичних, організаційних, методичних та аналітичних прийомів. Перспективами подальших досліджень є розробка підходів до оцінки параметрів ризику рейдерських захоптів підприємств машинобудування, яка дозволяє продукувати та реалізувати управлінські рішення відповідно до механізму забезпечення економічної безпеки підприємств машинобудування в напрямку протидії рейдерству.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Ляшенко О. М. Концептуалізація управління економічною безпекою підприємства : монографія / О. М. Ляшенко. – Луганськ : Вид-во СНУ ім. Володимира Даля, 2011. – 400 с.

2. Ляшенко А. Н. Процессно-ориентированное управление экономической безопасностью предприятия / А. Н. Ляшенко, И. Ю. Ладыко // Экономика. Менеджмент. Предпринимательство : сб. науч. праць. Вип. 22. Ч. I. – Луганськ : СНУ ім. Володимира Даля, 2010. – С. 187–191.
3. Ладико Л. М. Механізм забезпечення економічної безпеки підприємства: сутність і структура / Л. М. Ладико // Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. – 2014. – № 3 (65). – С. 123–126.
4. Безуглова Ю. В. Стабилизация рынка труда в Белгородской области как условие обеспечения экономической безопасности региона / Ю. В. Безуглова, Т. Н. Иголкина // Материалы международной научно-практической конференции «Актуальные вопросы современной науки и практики» 4–8 апреля 2016 г. : в 3 ч. – Белгород : Изд-во БУКЭП, 2016. – Ч. 3. – С. 91–100.
5. Безуглова Ю. В. Проблемы формирования механизма экономической безопасности организации в современных условиях / Ю. В. Безуглова, Т. Н. Иголкина // Вестник Белгородского университета кооперации, экономики и права. – 2017. – № 2. – С. 69–76.
6. Гончаренко Л. П. Процесс обеспечения экономической безопасности предприятия [Электронный ресурс] / Л. П. Гончаренко // Справочник экономиста. – 2004. – № 12. – Режим доступа: http://www.profiz.ru/se/12_04/952 (дата звернення: 17.03.17). – Назва з екрана.
7. Козаченко Г. В. Економічна безпека підприємства: сутність та механізм забезпечення : монографія / Г. В. Козаченко, В. П. Пономарьов, О. М. Ляшенко. – Київ : Лібра, 2003. – 280 с.
8. Локтионова Ю. А. Механизм обеспечения экономической безопасности предприятия / Ю. А. Локтионова // Социально-экономические явления и процессы. – 2013. – № 3 (49). – С. 93–98.
9. Боровицкая М. В. К вопросу об экономической оценке уровня экономической безопасности предприятия / М. В. Боровицкая // Молодой ученый. – 2017. – № 14. – С. 321–325.
10. Безуглая Н. С. Сущность экономической безопасности предприятия / Н. С. Безуглая // Российское предпринимательство. – 2010. – Том 11. – № 4. – С. 63–67.
11. Иголкина Т. Н. Диагностика экономического состояния неплатежеспособной организации / Т. Н. Иголкина // Вестник белгородского университета кооперации, экономики и права. – 2011. – № 3. – С. 266–271.
12. Мусатаева М. О. Источники, виды и факторы угроз экономической безопасности, создание службы экономической безопасности / М. О. Мусатаева // Научно-методический электронный журнал «Концепт». – 2015. – Т. 23. – С. 26–30.
13. Акофф Р. О целеустремленных системах / Р. Акофф, Ф. Эмери. – Москва : Советское радио, 1974. – 272 с.
14. Орлова Ю. А. Теоретические основы исследования систем : учеб. пособие / Ю. А. Орлова, А. Г. Мастеров. – Волгоград : ФГОУ ВПО «ВГАФК», 2010. – 116 с.
15. Милов А. В. Адаптивные системы экономико-математической поддержки принятия решений / А. В. Милов // Економічна кібернетика. – 2000. – № 3–4. – С. 46–50.

REFERENCES

1. Liashenko, O. M. (2011). *Kontseptualizatsiia upravlinnia ekonomichnoiu bezpekoiu pidpriemstva [Conceptualization of management of economic safety of the enterprise]*. Luhansk: Vyd-vo SNU im. Volodymyra Dalia [in Ukrainian].
2. Liashenko, A. N. (2010). *Protsessno-orientirovannoe upravlenie ekonomicheskoy bezopasnostyu predpriyatiya [Process-oriented management of the economic security of an enterprise]*. *Ekonomika. Menedzhment. Pidpriemnytstvo: zb. nauk. prats – Economy. Management. Entrepreneurship: Coll. sciences works*, (22 (I), (pp. 187–191) [in Russian].

3. Ladyko, L. M. (2014). Mekhanizm zabezpechennia ekonomichnoi bezpeky pidpriemstva: sutnist i struktura [The mechanism of ensuring the economic security of the enterprise: the essence and structure]. *Naukovyi visnyk Poltavskoho universytetu ekonomiky i torhivli – Scientific Bulletin of Poltava University of Economics and Trade: Collected papers*, (3 (65), (pp. 123–126) [in Ukrainian].
4. Bezuglova, Yu. V. (2016). Stabilizatsiya rynka truda v Belgorodskoy oblasti kak uslovie obespecheniya ekonomicheskoy bezopasnosti regiona [Stabilization of the labor market in the Belgorod Region as a condition for ensuring the economic security of the region]. *Materialyi mezhdunarodnoy nauchno-prakticheskoy konferentsii “Aktualnyie voprosy sovremennoy nauki i praktiki” – Materials of the international scientific and practical conference “Actual problems of modern science and practice”*. (pp. 91–100). **Belgorod: Publishing house BUKEP. Part 3.** [in Russian].
5. Bezuglova, Yu. V. (2017). Problemy formirovaniya mehanizma ekonomicheskoy bezopasnosti organizatsii v sovremennyih usloviyah [Problems of formation of the mechanism of economic security of the organization in modern conditions]. *Vestnik Belgorodskogo universiteta kooperatsii, ekonomiki i prava – Bulletin of the Belgorod University of Cooperation, Economics and Law: Collected papers*, (2), (pp. 69–76) [in Russian].
6. Goncharenko, L. P. (2004). Protsess obespecheniya ekonomicheskoy bezopasnosti predpriyatiya [The process of ensuring the economic security of an enterprise] *Spravochnik ekonomista – Directory of economist*, 12 Retrieved from http://www.profiz.ru/se/12_04/952 (accessed 17 March 2017) [in Russian].
7. Kozachenko, H. V. (2003). *Ekonomichna bezpeka pidpriemstva: sutnist ta mekhanizm zabezpechennia [Economic security of the enterprise: the essence and mechanism of support]*. Kyiv : Libra [in Ukrainian].
8. Loktionova, Yu. A. (2013). Mekhanizm obespecheniya ekonomicheskoy bezopasnosti predpriyatiya [The mechanism of economic security of the enterprise]. *Sotsialno-ekonomicheskie yavleniya i protsessy – Socio-economic phenomena and processes*, 3 (49), 93–98 [in Russian].
9. Borovitskaya, M. V. (2017). K voprosu ob ekonomicheskoy otsenke urovnya ekonomicheskoy bezopasnosti predpriyatiya [On the issue of economic evaluation of the level of economic security of an enterprise]. *Molodoy ucheniy – The young scientist*, 14, 321–325 [in Russian].
10. Bezuglaya, N. S. (2010). Suschnost ekonomicheskoy bezopasnosti predpriyatiya [Essence of economic security of an enterprise]. *Rossiyskoe predprinimatelstvo – Russian Entrepreneurship*, 11.4, 63–67 [in Russian].
11. Igolkina, T. N. (2011). Diagnostika ekonomicheskogo sostoyaniya neplatezhesposobnoy organizatsii [Diagnosis of the economic state of an insolvent organization]. *Vestnik belgorodskogo universiteta kooperatsii, ekonomiki i prava – Bulletin of the Belgorod University of Cooperation, Economics and Law: Collected papers*, (3), (pp. 266–271) [in Russian].
12. Musataeva, M. O. (2015). Istochniki, vidyi i faktoryi ugroz ekonomicheskoy bezopasnosti, sozdanie sluzhbyi ekonomicheskoy bezopasnosti [Sources, types and factors of threats to economic security, the creation of an economic security service] *Nauchno-metodicheskii elektronnyiy zhurnal «Kontsept» – Scientific and methodical electronic magazine “Concept”*, 23, 26–30 [in Russian].
13. Akoff, R. (1974). *O tselestremlennyih sistemah [About purposeful systems]*. Moscow : Sovetskoe radio [in Russian].
14. Orlova, Yu. A. (2010). *Teoreticheskie osnovy issledovaniya sistem: uch. Posobie [Theoretical bases of research of systems]*. Volgograd: FGOU VPO «VGAFK» [in Russian].
15. Milov, A. V. (2000). Adaptivnyie sistemyi ekonomiko-matematicheskoy podderzhki prinyatiya resheniy [Adaptive systems of economic and mathematical decision support]. *Ekonomichna kibernetika – Economic Cybernetics*, 3–4, 46–50 [in Russian].

Н. И. Писаревский (Харьковский национальный университет городского хозяйства имени А. Н. Бекетова). **Обеспечение экономической безопасности предприятий машиностроения в направлении противодействия рейдерству: организационно-экономический аспект.**

Аннотация. Объективная оценка угрозы рейдерства как с точки зрения внутренней, так и внешней среды, своевременная реакция на возникающие угрозы и использование возможностей для предупреждения потенциальных рисков позволят обосновать управленческие решения по обеспечению экономической безопасности на основе организационно-экономического обеспечения формирования механизма экономической безопасности предприятий машиностроения в направлении противодействия рейдерству. **Целью** статьи является обоснование подходов к созданию механизма обеспечения экономической безопасности предприятий машиностроения в направлении противодействия рейдерству в соответствии с концепцией адаптивного управления. **Методика исследования.** Решение поставленных в статье задач осуществлено с помощью таких общенаучных и специальных методов исследования: анализа и синтеза, систематизации и обобщения. **Результаты.** На основе систематизации научных трудов отечественных и зарубежных ученых выделены существенные характеристики и элементы механизма обеспечения экономической безопасности, что позволило обосновать направления его реализации в виде целостного комплекса составляющих в соответствии с существующим опытом управленческой деятельности и предложенной концепции структурной адаптации. **Практическая значимость результатов исследования.** В результате исследования разработана концептуальная схема формирования механизма обеспечения экономической безопасности, которая включает совокупность взаимосвязанных механизмов, под которыми подразумевается способ применения определенной совокупности методологических, инструментальных и информационных средств (методов и моделей) для решения поставленной проблемы.

Ключевые слова: экономическая безопасность, предприятие, противодействие рейдерству, обеспечение экономической безопасности предприятия в направлении противодействия рейдерству, адаптивное управление.

М. Pysarevskyi (O. M. Beketov National University of Urban Economy in Kharkiv). **Ensuring economic safety of machine-building enterprises in the direction of counteraction to the river: the organizational-economic aspect.**

Annotation. The objective assessment of the threat of raids, both from the perspective of the internal and external environment, timely response to the emerging threats and the use of opportunities to prevent potential risks, will justify management decisions regarding the provision of economic security on the basis of organizational and economic provision for the formation of an economic mechanism security of enterprises of mechanical engineering in the direction of counteraction to raiding. **Purpose** of the article is to justify the approaches to creating a mechanism for ensuring economic safety of the enterprises of mechanical engineering in the direction of counteraction to raiding in accordance with the concept of adaptive management. **Methodology of research.** Solving the tasks set in the article is carried out with the help of such general scientific and special research methods: analysis and synthesis, systematization and generalization. **Findings.** On the basis of the systematization of scientific works of domestic and foreign scientists, the essential characteristics and elements of the mechanism of providing economic security have been identified, which allowed to substantiate the directions of its implementation in the form of a holistic complex of components in accordance with the existing experience of management activities and the proposed concept of structural adaptation. **Practical value.** As a result of the study, a conceptual framework for the formation of a mechanism for ensuring economic security has been developed, which includes a set of interrelated mechanisms, which implies the method of applying a certain set of methodological, instrumental and informational tools (methods and models) to solve the problem.

Keywords: economic security, enterprise, counteraction to raiding, providing economic safety of the enterprise in the direction of counteraction to raiding, adaptive management.